

Hvad enhver sognepræst bør vide om sine
løn-pensions- og skatteforhold.

Af Robert Bonde Hansen

Løn/pension.

Alle sognepræster er enten overenskomst eller tjenestemandsansatte. Enkelte, som vi ikke skal vie yderligere opmærksomhed, er begge dele.

Tjenestemænd.

For de tjenestemandsansatte gælder det, at de i hovedreglen er indplaceret i løngruppe 1, 2 eller 3.

Løngruppe 1. adskiller sig ved, at den består af 4 løntrin. Dvs. at man i den stiger over en årrække, indtil man når sluttrinnet efter 4 års ansættelse. Løntrinnene ser sådan ud (pr. 1. marts 2024):

1 (2 år)	27.554,08 kr.
2	29.696,42 kr.
3	31.650,25 kr.
4	33.575,25 kr.

Løngruppe 2 og 3 har ikke forskellige løntrin. Her er beløbet fast fra dag 1. Løngruppe 2 og 3 har pr. 1. marts 2024 følgende månedsløn som basis: LG 2: 39.921,67 kr. LG 3 42.603,08 kr./ 45.573,92 kr. Løngruppe 3 har to satser. Disse er imidlertid ikke anciennitetsbårne. Her sker indplaceringen på baggrund af en konkret vurdering af stillingens indhold.

Som det fremgår af det ovenstående, er der nok en forskel i bruttolønnen mellem de forskellige løngrupper. Dog ikke større end at forskellige kvalifikations- og funktionstillæg kan udligne en del af forskellen mellem de forskellige løngrupper. Ikke desto mindre er det et centralt punkt for Præsteforeningen, at alle præster, så vidt muligt, skal rykkes op i LG 2 før pensioneringen.

Årsagen er, at de fleste tillæg ikke er pensionsgivende, og tjenestemandspensionen bliver beregnet som en procentsats af grundlønnen, alt efter hvor lang tids anciennitet man har på arbejdspladsen. Efter 37 års (tro) tjeneste vil en tjenestemand oppebære en pension på 57 % af den grundløn og den løngruppe, som vedkommende var placeret i, da han/hun gik på pension.

Derfor er det altid en fordel at få en større grundløn; selv hvis det sker på bekostning af kvalifikations- og funktionstillæg. På hjemmesiden <https://www.tjenestemandspension.dk/> kan man beregne, hvilken pension man kan få alt efter, hvornår man påtænker at gå på pension. Man kan også taste fiktive datoer ind for finde ud af, om det vil påvirke pensionen, hvis man f.eks. lige tager to eller seks måneder ekstra med.

Ekskurs – de rige pensionister og deres fede tjenestemandspension?

Der hersker/har hersket en lidt uheldig fortælling blandt tjenestemandsansatte, der påstod, at efter pensionen ville man blive forgyldt qua sin tjenestemandspension, og det var derfor man ikke fik så stor en løn, som man mente sig berettiget til i kraft af sin uddannelse.

Som alle andre rigtigt gode historier, så er virkeligheden lidt mere kompliceret. Mens der ikke er nogen tvivl om, at tjenestemandspensionen er lukrativ alene, fordi den er livsvarig, så modregnes den også i folkepension og i andre ydelser, som folkepensionister kan få del i, hvis deres formueforhold ellers tilsiger det.

Det vil sige, at mens mennesker uden formue og lukrative pensionsordninger kan få fuld folkepension, varmhjælp, ældrecheck og tilskud til en hel del andre ting, så vil pensionister, som oppebærer en fuld tjenestemandspension, som regel ikke være berettiget til dette. Ligesom de kun vil kunne få folkepensionens grundbeløb. På hjemmesiden <https://www.pensionsinfo.dk/> kan man danne sig et overblik over sine **samlede** pensionsinfo, og hvor meget man kan regne med at få udbetalt i pensionisttilværelsen. Langt de fleste aktører, som administrerer danskernes penge, leverer oplysninger til denne hjemmeside. Ude i siden vil man, efter at være logget ind, kunne se om, der mangler nogle aktører, som sidder med nogle af ens penge.

Sandheden er, at uden yderligere pensionsindbetaling, vil de fleste sognepræster i Den Danske Folkekirke ikke være væsentligt bedre stillet end de, der ikke har andre aktiver.

Det kan derfor (alt efter forventninger til pensionisttilværelsen) være værd at overveje en privat pensionsopsparing; livrente, ratepension, aldersopsparing (nyt navn for kapitalpension) eller en investeringsportefølje eller en kombination af disse. Mere om dette senere.

Overenskomstansatte præster

Har langt mere komplicerede lønforhold end de tjenestemandsansatte. Disse vil imidlertid også kunne orientere sig om i det mindste deres pensionsforhold på

<https://www.pensionsinfo.dk/>

For begge grupper

Gælder det, at lønnen i hvert fald i princippet ved ansættelse skal forhandles. Det vil sige, at hvis man er i besiddelse af særlige kvalifikationer, kan det bringes frem over for Stifterne. Det siger sig selv, at det rent forhandlingsteknisk vil være en fordel at gøre dette gældende, før man siger endeligt ja til et embede.

Ved stillingsskift er det vigtigt at være opmærksom på, at tillæg er stedbundne. Det vil sige, at man ikke automatisk får sin LG2 og diverse kvalifikationstillæg med sig. Det vil derfor være en fordel at betinge sin ansøgning af, at disse følger med.

Feriepenge og skat

Alle, der er i arbejde, får deres feriepenge udbetalt automatisk. Hvis man, som en del præster, har forskelligt lønnet virke ved siden af embedet som sognepræst; foredragsvirksomhed eller lignende, som ikke afregnes på den primære lønseddel, så optjener dette også feriepenge. Det kan meget hurtigt blive til en del penge.

Disse udbetales dog ikke automatisk. De skal bestilles via <https://www.borger.dk/>

Eneste krav for at få dem udbetalt er, at man ikke har modtaget offentlige ydelser i den periode, de bliver bestilt for, og man skal have holdt ferie på det pågældende tidspunkt.

Hvis man ikke bestiller dem, fortabes de til statskassen efter to år. I skrivende stund er det ikke kutyme, at man får et takkekort fra finansministeriet.

Hvis man i embedsmedfør er borte fra sin bopæl i mere end 24 timer, har man krav på diæter eller et fradrag. Hvis arbejdsgiver ikke ønsker at udbetale diæter, – hvad Stifterne typisk ikke ønsker – kan man skrive det på selvangivelsen som et fradrag. Ligesom med feriepengene kan man indberette to år tilbage i tiden.

Det er et krav, at man er borte fra sin bopæl min 24 timer. Herefter afregnes i hele døgn og som en brøkdel af 24. F.eks. 2 dage og 8/24 dele (hvis man har været borte to hele døgn og 8 timer). Der regnes fra det øjeblik man forlader hjemmet og indtil, man er hjemme igen.

Satsen er for 2023 555,-/døgn og for 2024 574,-/døgn. Dette kommer kun i spil, hvis man står for hele forplejningen selv. Der gælder særlige regler for det tilfælde, at man selv skal sørge for logi.

Hvis arbejdsgiver dækker kost og logi; f.eks. i Løgumkloster, har man stadigvæk ret til småfor nødenheder, der udgør 25 % af fuld sats (I 2024 vil det sige 143,5/døgn).

Det er ikke et krav, at man kan dokumentere den enkelte udgift til

”småfor nødenheder,” overfor skat, men nok, at man har været bortrejst fra hjemmet i den periode, hvor man gør sit fradrag gældende. Realistisk set vil der næppe blive bedt om dokumentation i forbindelse med de beløb, som sognepræster typisk indberetter. Fradraget indberettes i rubrik 53 på selvangivelsen.

Reglerne kan man læse i deres fulde længde her:

<https://skat.dk/borger/fradrag/arbejdsrelaterede-fradrag/rejsefradrag-godtgoerelse-kost-og-logi/rejsefradrag>

Eksempel: Jens skal på et eksternat kursus. Stiftet betaler for indkvarteringen, men han skal selv sørge for forplejningen. Han tager afsted mandag kl. 08.00 og kommer hjem onsdag kl. 12.00. Jens har pr. døgn ret til 574,-/døgn. Jens har været afsted i to døgn og fire timer. Jens har derfor et fradrag på 1243,6-

Jensine skal også på kursus. Hun skal på et internatkursus i Løgumkloster med betalt forplejning og overnatning. Jensine tager ligeledes afsted mandag kl. 08.00 og kommer ligeledes hjem onsdag kl. 12.00. Eftersom hun får dækket kosten, har hun et fradrag på 25 % af fuld takst (574,- i 2024). Hendes fradrag udgør derfor: 310,91⁻¹

Regnestykket ser for Jens sådan ud: $574 \times 2 = 1148$ (for de to døgn) + $574/24$ (det giver en ”timesats” på 23,91) $\times 4$ (for at nå til de fire timer ud over de to døgn).

For Jensine ser regnestykket ud på lignende vis; med den krølle, at hun kun er berettiget til småfor nødenheder som er 25 % af det fulde beløb.

Årlig lønforhandling.

I forbindelse med ny løn, der er indført fra 2012 og fremefter i Folkekirken. Er det blevet et krav, at medarbejderne kan forhandle løn en gang om året. I princippet har den enkelte præst lov til at føre sin egen forhandling med Kirkeministeriets repræsentant (in casu Stiftet), men i praksis vil der typisk blive ført en samlet lønforhandling mellem Stiftet på vegne af kirkeministeriet og Præsteforeningen på vegne af medarbejderne. Det foregår i praksis ved, at der i august udsendes et skema til præsterne, som de kan udfylde med deres ansøgninger om kvalifikations- og funktionstillæg samt ønsker om oprykninger i nye løngrupper.

¹ NB: Det er kurser som Jensines, hvor der er sørget for overnatning og forplejning, der udgør hoveddelen af de kurser, som sognepræster tager på.

Herefter udarbejdes mellem provst og TR en prioriteret liste til forhandlingsudvalget (TR-repræsentanternes udvalg) og Stiftet. Herefter mødes TR-repræsentanter og Stiftet og forsøger at nå en tilfredsstillende aftale i oktober/november.

Det er værd at bemærke at funktionstillæg alene gives på baggrund af fra arbejdsgivers side pålagte opgaver.

Præmisserne for at modtage engangsvederlag er ikke helt skarpe og varierer i øvrigt (ligesom de øvrige tillæg) fra Stift til Stift. Overordnet kan man sige, at engangsvederlag ofte – men ikke udelukkende – udbetales i forbindelse med særlig arbejdsbelastning (man skal dog ikke begynde at regne timelønnen ud for denne form for overtid; det bliver man bare ked af).

Pensionsordninger.

Der findes mange forskellige måder at sikre sig på i forhold til pensionisttilværelsen. Her skal én ikke fremhæves fremfor andre. I stedet for bliver der alene peget på nogle af de muligheder, som findes. Bemærk at egentlige pensionsopsparinger (ikke fast ejendom eller investeringsporteføljer) er personlige; dvs., at ved skilsmisse indgår disse **IKKE** i en evt. bodeling.

I forbindelse med dødsfald vil pensionsordninger som udgangspunkt gå til nærmeste pårørende. Hvis man ikke ønsker, at det er nærmeste pårørende der begunstiges i forbindelse med et dødsfald, er det som udgangspunkt **IKKE** tilstrækkeligt at skrive det i et evt. testamente. Det skal indarbejdes som et punkt i pensionsordningen (enten ved oprettelsen eller sidenhen). Dette er dog ligeledes som udgangspunkt uproblematisk, men ikke desto mindre vigtigt at være opmærksom på.

Jeg kommer ikke i det følgende ind på beskatning af et eventuelt afkast.

Hvis man som overenskomstansat sognepræst har haft flere ansættelser, er det vigtigt at man får samlet sine af Velliv administrerede pensionspenge i én. Ellers risikerer man, at Velliv opretter en række pensionsordninger med hver deres administrationsgebyr. Der kan blive en overordentligt dyr fornøjelse.

Fast ejendom: I form af et sommerhus eller lignende kan være værd at investere i. Bemærk dog, at det i visse tilfælde kan være vanskeligt eller ikke-ønskeligt at forvandle fast ejendom til likvide midler. Dette bør overvejes, hvis man planlægger at stå i en situation, hvor man ønsker at gøre aktiver likvide med kort varsel.

Livrente: Er en pensionsordning, hvor man betaler ind til. Beløbet, som man betaler ind til denne ordning, er fradragsberettiget. Til gengæld bliver pengene beskattet, når man får dem udbetalt. Fordelen ved livrenten er, at den, som det fremgår af navnet, varer hele livet. Ulempen er så til gengæld, at der skal puttes et ret stort beløb i denne pensionsform, før den giver en større udbetaling.

Ratepension: Som ovenfor fradragsberettiget. Varer ikke ved i evighed, men udbetales typisk over en periode mellem 10 og op til 25 år. For såvel livrenten som for ratepensionen gælder det, at banken i princippet skal indberette fradraget til skat. Det er dog ikke altid det sker. Derfor er det vigtigt at holde øje med sin selvangivelse.

Aldersopsparing: Nyt navn for det, der tidligere hed en kapitalpension. Den er ikke fradragsberettiget, men til gengæld er den skattefri, når den kommer til udbetaling. Selvom nogle banker tilbyder, at den kan udbetales i rater, så vil den typisk blive udbetalt som en portion i forbindelse med pensionering. Pr. 31/12 2023 kan man pr. år indsætte 8800,- på en kapitalpension. De sidste 5 år før pensioneringen er dette beløb hævet til 56000,-

Investeringsporteføljer: Det er også en mulighed at investere pengene. De fleste banker tilbyder forskellige modeller til investeringer. Overordnet gælder det, at jo nærmere man er på at skulle bruge pengene, jo mere konservativt skal de være investeret.

Gaver.

Det er rart at få gaver, men som sognepræst kan det nogle gange blive uklart, hvornår man får en gave som privatperson, og hvornår man får den qua sit embede som sognepræst. Som udgangspunkt skal den helt klare anbefaling herfra være, at sognepræster ikke modtager gaver i nogen form.

Eneste undtagelse er såkaldte ephemera. Dvs. effekter, som ikke har nogen egentlig værdi. F.eks. et postkort, der viser kirken for 60 år siden, som en kirkegænger synes, skal hænge på præstens kontor eller lignende.

